

DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

*Szkoły Podstawowej
im. rtm. Witolda Pileckiego
w Rękusach
na rok szkolny 2016/2017*

DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Przystępując do opracowania działań z programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły dokonaliśmy wstępnego rozpoznania problemów wychowawczych szkoły.

Dostrzeganie problemów wychowawczych w szkole wymaga zauważania ich nie tylko przez nauczycieli, pracowników administracji, ale także przez samych uczniów i ich rodziców. Wówczas zestawienie pojawiających się problemów pozwala ujrzeć je w szerszym kontekście, nie tylko jako problem szkoły czy ucznia, ale całego środowiska, w którym uczeń żyje i wychowuje się.

W związku z powyższym, określając problemy wychowawcze występujące w szkole, zasięgaliliśmy opinii nauczycieli, wychowawców, uczniów i rodziców. Korzystaliśmy z różnych form współpracy ze środowiskiem: rozmowy, zebrania z rodzicami, obserwacje, lekcje dydaktyczno-wychowawcze, analiza dokumentacji, obserwacja dzieci podczas przerw.

Diagnozę w szkole przeprowadzono w oparciu o analizę:

- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, zeszytów uwag,
- dokumentacji pedagoga szkolnego,
- informacji płynących od nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły na temat bieżących problemów wychowawczych,
- informacji z instytucji współpracujących ze szkołą,
- obserwacji zachowania uczniów,
- frekwencji w dziennikach lekcyjnych
- środowiska rodzinnego uczniów,
- potrzeb uczniów w zakresie opiekuńczo-wychowawczym, a także psychologiczno-pedagogicznym,
- pojawiających się problemów wychowawczych występujących w szkole i poza nią,

Z analizy sytuacji wychowawczej wynika, że najczęściej występującymi problemami w szkole są:

- brak zainteresowania nauką, brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne – niskie wyniki,
- brak przygotowania do zajęć, nieodrobione prace domowe,
- zachowania ryzykowne – narastająca agresja wśród dzieci (problem agresji słownej),
- nieumiejętność konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,

- brak dyscypliny i niska kultura języka (używanie wulgaryzmów, wyzwisk),
- zaburzenia w komunikacji,
- brak umiejętności zachowań asertywnych.

Aby chronić ucznia przed zagrożeniami i zapobiegać jego negatywnym zachowaniom, należy poznać przede wszystkim motywy tych zachowań. Różne nasze obserwacje wskazują, że przyczyną niepokojących zachowań dzieci są najczęściej:

- problemy w rodzinie,
- negatywne wzorce w mediach,
- chęć zwrócenia na siebie uwagi, znalezienia miejsca w grupie,
- odreagowanie emocji,
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, uległość wobec presji grupy, rówieśników,
- bezkarność,
- brak reakcji ze strony dorosłych,
- nuda,
- problemy zdrowotne dzieci.

W swoich działaniach wychowawczo - profilaktycznych szkoła stara się wykorzystywać czynniki, które chronią uczniów przed zachowaniami problemowymi:

- więź z rodzicami,
- opieka dorosłych,
- zainteresowania uczniów,
- pozytywny stosunek do szkoły,
- podejmowanie aktywności (sport, nauka, taniec),
- ciekawość poznawcza,
- radzenie sobie z emocjami,
- wsparcie w trudnych sytuacjach u dorosłych,
- pozytywna grupa rówieśnicza.

CEL I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Nadrzędnym celem profilaktyki szkoły podstawowej jest chronienie uczniów przed zagrożeniami, na każdym poziomie jego rozwoju. Ponadto, należy rozwijać u ucznia umiejętności nawiązywania kontaktów, usprawniać relacje interpersonalne. Stwarzać uczniowi sytuacje podnoszące jego poczucie wartości, nakłaniać do pracy nad sobą, wskazywać pozytywne wzorce.

Biorąc pod uwagę wyniki diagnozy zagrożeń, motywy negatywnych zachowań uczniów, a także czynniki sprzyjające tworzeniu dobrej sytuacji wychowawczej szkoły należy przyjąć następujące kierunki działań profilaktycznych:

- promować zdrowy styl życia – higieniczny tryb życia, zdrowe odżywianie się,
- zapobiegać niepowodzeniom szkolnym,
- wdrażać edukację profilaktyczną na temat uzależnień,
- dbać o bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią,
- nieść pomoc uczniom z rodzin problemowych i w trudnej sytuacji materialnej,
- pomagać w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych
- wprowadzać w świat wartości i norm, na których uczeń może się oprzeć w swoich wyborach.

Struktura oddziaływań profilaktycznych

Dyrektor szkoły:

- Dbą o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych.
- Monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga szkolnego.
- Wyznacza odpowiedzialnych za realizację.
- Diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki.
- Współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu profilaktyki.
- Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole.
- Zachęca uczniów do udziału w działaniach profilaktycznych.

Nauczyciele:

- Współpracują z wychowawcami klas i pedagogiem szkolnym w realizacji zadań profilaktycznych.
- Wykonują zalecenia zawarte w orzeczeniach i opiniach wydanych przez PPP.
- Doskonają kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych.

Wychowawca klasy:

- Integruje zespół klasowy.
- Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie.
- Wyposaża uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Realizuje zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów.
- Doskonali swoje kwalifikacje i zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych.
- Jest wzorem konstruktywnych zachowań.
- Promuje zdrowy styl życia i wartościowe formy spędzania wolnego czasu.
- Utrzymuje osobowe relacje z uczniami (poprzez konsultacje, indywidualne rozmowy).
- Konstruktywnie współpracuje z gronem pedagogicznym, pozostałymi pracownikami szkoły oraz rodzicami.

Pedagog szkolny:

- Rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów.
- Analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych.
- Rozpoznaje potrzeby ekonomiczne uczniów.
- Określa formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb.
- Podejmuje działania profilaktyczno – wychowawcze wynikające z programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły, w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli.
- Wspiera wychowawców i pozostałych pracowników w realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych.
- Doskonali swoje kwalifikacje i zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych.

Rodzice:

- Aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczno – wychowawcze i opiekuńcze.
- Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń społecznych i sposobów przeciwdziałania im.
- Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.
- Stanowią wzór osobowy – model dla dziecka.
- Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga i szkolnej służby zdrowia w zakresie profilaktyki.
- Wnioskują do odpowiednich organów i instytucji w sprawach kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z:

- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Policją,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Sądem Rejonowym,
- Gminną Komisją d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Wydział Profilaktyki i Uzależnień,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny realizowany jest podczas:

- zajęć przedmiotowych,
- godzin wychowawczych,
- zajęć z pedagogiem szkolnym,
- zajęć pozalekcyjnych,
- konkursów,
- wycieczek szkolnych,

Diagnoza środowiska wychowawczego szkoły

Szkoła Podstawowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Rękusach znajduje się w Gminie Ełk. Liczy 8 oddziałów, do których uczęszcza 69 uczniów. Rodzice większości uczniów pracują zawodowo, dlatego duża grupa dzieci korzysta ze świetlicy szkolnej. Rodzice oczekują od szkoły bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych i zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, bowiem problemem dla nich jest pomoc dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniom zdolnym. Społeczność lokalna oczekuje od szkoły zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków edukacyjnych i wychowawczych oraz promowania zdrowego stylu życia.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA – PRZECIWDZIAŁANIE PALENIU, PICIU, ODURZANIU SIĘ

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Prowadzenie zajęć w ramach profilaktyki zdrowotnej: zdrowy styl życia, higiena osobista, prawidłowe odżywianie, problemy wieku dojrzewania.	0 – VI	nauczyciele wychowawcy, n -l przyrody, w-fu, WDŻ, pielęgniarka szkolna
Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych promujących ruch, zachęcanie do udziału w imprezach sportowych, zajęcia na boisku, nauka jazdy na łyżwach, wyjazd na lodowisko, wycieczki szkolne.	chętni uczniowie	nauczyciele świetlicy, nauczyciel, w-f, nauczyciel muzyki i przyrody
Udział uczniów w konkursach wiedzy, plastycznych.	uczniowie zainteresowani	nauczyciele
Dostarczenie adekwatnych informacji na temat zachowań ryzykownych i ich skutków: palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, stosowanie środków psychoaktywnych.	IV-VI	nauczyciele wychowawcy klas, pedagog, pielęgniarka szkolna
Pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb psychicznych poprzez oferowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	0 – VI	nauczyciele, wychowawcy klas, nauczyciele świetlicy, pedagog

ZAPOBIEGANIE NIEPOWODZENIOM SZKOLNYM

Planowane działania	Klasa,	Osoby
---------------------	--------	-------

	grupa wiekowa	odpowiedzialne
Wzbogacanie wiedzy nauczyciela, rodziców na temat niepowodzeń szkolnych (spotkania, doksztalcanie).	0-III	wychowawcy klas, pedagog
Diagnoza uczniów z problemami w nauce – przyczyny	0-VI	wychowawcy klas, pedagog
Organizowanie zajęć wyrównawczych, badań przesiewowych z logopedii.	0-VI	dyrektor szkoły
Pomoc uczniom w świetlicy w odrabianiu prac domowych.	I-VI	nauczyciele świetlicy
Wczesna diagnoza ucznia - zachęcanie do skorzystania z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej.	I-VI	wychowawcy klas, pedagog
Kontrola obowiązku szkolnego.	I-VI	wychowawcy klas, pedagog
Indywidualne podejście i ocena ucznia z zaburzeniami w nauce.	I-VI	nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas
Pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	I-VI	nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas
Dbłość o wysoką frekwencję i dyscyplinę	O-VI	wychowawcy klas, pedagog
Doskonalenie kadry pedagogicznej.	nauczyciele	dyrektor szkoły

ZAPOBIEGANIE PRZEMOCY I AGRESJI

Planowane działania	Klasa,	Osoby
----------------------------	---------------	--------------

	grupa wiekowa	odpowiedzialne
Zorganizowanie spotkań, pogadań dla dzieci na temat przyczyn i skutków agresji.	0-VI	wychowawca klasy, pedagog
Zajęcia warsztatowe na temat nazywania i wyrażania uczuć, radzenia sobie ze stresem, sposobów rozwiązywania konfliktów.	IV-VI	wychowawcy klas, pedagog
Wprowadzenie podczas zajęć lekcyjnych elementów ćwiczeń i muzyki relaksacyjnej.	według potrzeb	nauczyciele przedmiotu
Zauważanie pozytywnych i negatywnych zachowania uczniów.	0-VI	wszyscy nauczyciele, pedagog, nauczyciele świetlicy
Wskazywać uczniom możliwości i formy pomocy, udzielanie wsparcia.	0-VI	wszyscy nauczyciele, pedagog, nauczyciele świetlicy
Zwrócenie uwagi uczniom w jaki sposób należy zachować się w stosunku do wszystkich osób przebywających na terenie szkoły.	I-VI	wszyscy nauczyciele
Ograniczanie przemocy i agresji wśród uczniów.	I-VI	wszyscy nauczyciele

DBANIE O BEZPIECZEŃSTWO DZIECI W SZKOLE I POZA NIĄ

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
----------------------------	---------------------------------	---------------------------------

Zapoznanie uczniów z okolicą szkoły – wycieczki.	0 - I	wychowawcy klas
Zapoznanie uczniów z przepisami i zasadami ruchu drogowego.	I-III IV-VI	wychowawcy klas, n –l techniki, pedagog,
Informowanie uczniów o zasadach bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią.	I-VI	wychowawcy klas, nauczyciele w-fu, pedagog
Zapoznawanie i podporządkowywanie się regulaminom szkolnym.	I-VI	wszyscy nauczyciele, pedagog

POMOC UCZNIOM Z RODZIN PROBLEMOWYCH I W TRUDNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ,

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Niesienie pomocy uczniom wymagającym dożywiania oraz wsparcia finansowego.	według potrzeb	wychowawcy klas, pedagog
Wspieranie ucznia i rodziny, wskazywanie instytucji niosących pomoc rodzinie.	według potrzeb	pedagog
Wnikliwe rozpoznawanie sytuacji rodzinnych ucznia, kierowanie spraw do sądu.	według potrzeb	pedagog
Stała współpraca z instytucjami: GOPS, Policja, PCPR, PPP, i inne wg potrzeb	według potrzeb	Dyrektor, pedagog, wychowawcy klas

POMOC W ROZWIJANIU WAŻNYCH UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH I PSYCHOLOGICZNYCH

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych,	0 – VI	nauczyciele przedmiotów,

które pozwolą na lepsze radzenie sobie w trudnych sytuacjach.		wychowawcy klas, pedagog
Wzmacnianie poczucia przynależności do zespołu klasowego.	0 – VI	wychowawcy klas
Kształtowanie umiejętności nawiązywania więzi koleżeńskich.	0 – VI	wszyscy nauczyciele, rodzice
Pełna integracja wszystkich podmiotów społeczności szkolnej.	0 – VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i wyrażania własnych uczuć oraz akceptowania uczuć innych.	0 - VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Rozwijanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania kontaktów z ludźmi.	0 – VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Kształtowanie poczucia własnej wartości.	0 - VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem	IV – VI	wszyscy nauczyciele, pedagog

WPROWADZANIE W ŚWIAT WARTOŚCI I NORM, NA KTÓRYCH UCZEŃ MOŻE SIĘ OPRZEĆ W SWOICH WYBORACH

Planowane działania	Klasa, grupa wiekowa	Osoby odpowiedzialne
Uczenie poszanowania i tolerancji dla odmienności kultur, zachowań i różnic między ludźmi.	0 – VI	wszyscy nauczyciele, rodzice
Zapoznanie z zasadami dobrego zachowania i kulturalnego odnoszenia się do siebie.	0 – VI	wychowawcy klas,

		rodzice
Zapoznanie z normami, regułami kulturalnego współżycia i zasadami obowiązującymi w szkole i szerszym środowisku.	0 - VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje zachowanie i podejmowane decyzji	0 - VI	wszyscy nauczyciele, pedagog, rodzice
Uczenie otwartości w dzieleniu się myślami i odczuciami	0 - VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Zachęcanie do lepszego rozumienia ludzi i do uszanowania odmiennych poglądów, sposobu życia.	0 - VI	wszyscy nauczyciele, pedagog
Kształtowanie umiejętności rozróżniania dobra i zła.	0 - VI	wychowawcy klas, rodzice